

Використання міжнародних стандартів обліку в умовах глобалізації

Характерними рисами нинішнього століття стали високі технології, наявність транснаціональних суб'єктів, вплив інтелектуального капіталу на всі сфери управління. Все це виводить світову економіку на новий рівень розвитку. Незважаючи на глобалізацію економіки, в даний час виробники в деякій мірою вразливі у планах завоювання світового ринку товарів з об'єктивних причин.

Втім, глобалізація як феномен вплинула не тільки на інтеграцію виробничих відносин та технологій. У цих умовах і бухгалтерський облік, будучи частиною інформаційного простору в цифровій економіці, також схильний до такого впливу.

Світові тенденції економіки призводять до того, що облік стає підлеглим єдиним правилам формування фінансової звітності, як цього вимагають глобальні фінансові ринки. І це незаперечні наслідки інтернаціоналізації торгових зв'язків та глобалізації загалом.

Враховуючи значущість та практичну необхідність використання міжнародних стандартів обліку в умовах глобалізації, зокрема в Україні сформувалися наукові думки, які сприяли впровадженню міжнародних стандартів обліку в Україні. Праці, таких як дослідників як Гаркуша С., Лучко М., Мельник Н. та ін., досі залишаються джерелом професійних знань у теорії бухгалтерського обліку та аудиту.

Можна погодитися з тим, що внаслідок цього національні методи обліку та складання фінансової звітності не могли бути схильні до змін у зв'язку з невідповідністю кожної моделі різних країн один одному. Результатом стало створення міжнародних стандартів у вигляді МСФЗ, що дозволяють фінансистам та іншим фахівцям одночасно сприйняти результати бухгалтерського обліку та забезпечують умови для застосування міжнародних стандартів. Проте, тим самим, норми МСФЗ призводять цілі країни до втрати своїх традиційних цінностей в організації обліку.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» міжнародні стандарти фінансової звітності – це прийняті Радою міжнародних стандартів бухгалтерського обліку документи, якими визначено порядок складання фінансової звітності [1].

У світовій практиці вже давно змінився статус професії бухгалтера, який підтвердив її значущість у національних економіках, поклавши місію зміцнення престижу професії, підготовки облікових стандартів, навчальних програм на бухгалтерів, об'єднаних у різні професійні спільноти. Прикладами таких співтовариств є Інститут присяжних бухгалтерів Англії та Уельсу (створений в

1880 р. у Великобританії), Комітет з міжнародних стандартів фінансової звітності (створений в 1973 р. шляхом угоди бухгалтерських організацій цілої низки країн і в 2001 р. реорганізований в Комітет з 1977 р.) [2].

Значимість і правил ведення бухгалтерського обліку для бізнесу та національних інститутів підтримується цими співтовариствами, роблячи професію значиму і популярну в економіках розвинених країн.

Варто відзначити, що наслідком глобалізації стало розширення доступу до світових технік обліку та контролю витрат. Український бізнес з 1991 року дедалі більше виявляє інтерес до різних методик трансформації витрат з метою управління (ABC-метод, директ-костинг, таргет-костинг та ін.), до прийомів оперативного та стратегічного контролінгу, переваги яких уже давно доведені у міжнародній практиці. На тлі стандартизації фінансового обліку та розвитку його з метою управління бізнесом покращувалась якість самої облікової системи, внаслідок чого підвищилися вимоги до рівня знань фінансистів [3, с. 48].

Змінюється статус бухгалтерської професії. У зв'язку з появою нових інформаційних технологій, частина операційної облікової роботи переміщується в режим скан-обробки первинних документів. На жаль, це призводить до скорочення обліково-технічного персоналу, проте оновлені компетенції бухгалтерів-управлінців вимагають від них не рутинної роботи з первинними документами, а ухвалення складних управлінських рішень, що підтверджується передбаченими у міжнародних стандартах компетенціями.

У зв'язку із зміною статусу бухгалтера на новий рівень вийшли відносини між освітніми установами та роботодавцями. Навчальні програми стали позиціонуватися як спосіб формування необхідних компетенцій у фахівців обліково-аналітичних професій, а це, своєю чергою, дало підґрунтя для розробки стандартів у галузі бухгалтерського обліку, обліку та аудиту.

В Україні відбулось затвердження таких професійних стандартів, як «Бухгалтер», «Спеціаліст з внутрішнього контролю (внутрішній контролер)», «Внутрішній аудитор», «Бізнес-аналітик» та ін., що стало серйозним оновленням української системи кваліфікацій працівників в галузі фінансів.

В результаті можна констатувати, що сучасна економіка назавжди трансформувала національні облікові системи, оскільки значимість ресурсу бухгалтерського обліку для акціонерів та зовнішніх інвесторів зобов'язує прийоми та способи його ведення підпорядковувати нормам уніфікації міжнародним стандартам обліку.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 17.04.2025).
2. Гаркуша С.А. Розвиток бухгалтерського обліку як інформаційної системи в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*. 2022. № 36. – URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1152>. DOI: 10.32782/2524-0072/2022-36-29 (дата звернення: 17.04.2025).
3. Лучко М., Мельник Н. МСФЗ-звітність: практичні аспекти переходу. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2019. Вип. 4. С. 42-53.